

POSTANOWIENIE

Dnia 15 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Gudowski

w sprawie z powództwa A. K.
przeciwko D. R. i J. R.
o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 15 lutego 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 30 listopada 2017 r., sygn. akt I ACa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz
zasądza od powoda na rzecz pozwanych kwotę 5400 zł (pięć
tysięcy czterysta zł) tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego, a ponadto przyznaje adw. A.P. (Kancelaria
Adwokacka w K.) od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w (...)
kwotę 5400 zł (pięć tysięcy czterysta zł) z należnym podatkiem od
towarów i usług tytułem pomocy prawnej udzielonej powodowi z
urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 29 kwietnia 2005 r. Sąd Okręgowy w K. w sprawie
o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego zasądził od powoda na rzecz J.
R. kwotę 60 000 zł oraz kwoty po 350 zł miesięcznie tytułem renty, na rzecz A. R.

kwotę 208 000 zł oraz kwoty po 11 000 zł miesięcznie tytułem renty, a na rzecz D. R. kwotę 200 000 zł oraz kwoty po 1000 zł miesięcznie tytułem renty.

Wyrokiem z dnia 13 lutego 2006 r. Sąd Apelacyjny w (...) zmienił ten wyrok w ten sposób, że kwotę 208 000 zł zmniejszył do kwoty 158 000 zł oraz zmniejszył rentę z kwoty 11 000 zł do 7 000 zł miesięcznie.

Klauzulę wykonalności wskazanym wyrokom nadano w dniu 13 kwietnia 2006 r.

Postanowieniem z dnia 9 grudnia 2005 r. Sąd Rejonowy w K. stwierdził, że spadek po A. R. na podstawie ustawy nabyła wprost i w całości córka spadkodawcy D. R.

Wnioskiem z dnia 16 lutego 2007 r. J. R. i reprezentowana przez nią D. R. wniosły przeciwko dłużnikowi A. K. o wszczęcie egzekucji na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 29 kwietnia 2005 r.

Wyrokiem z dnia 18 stycznia 2017 r. Sąd Okręgowy w K. oddalił powództwo A. K. o pozbawienie wykonalności – stanowiącego podstawę egzekucji – tytułu wykonawczego, tj. przytoczonego wyroku z dnia 29 kwietnia 2005 r.

Apelację wniósł powód, którą wyrokiem z dnia 30 listopada 2017 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił.

Powód wniósł skargę kasacyjną, wskazując na jej oczywistą zasadność. Podniósł, że naliczanie odsetek od kwot objętych tytułem wykonawczym – pomimo że objęte tytułem wykonawczym świadczenie nie mogło być przez niego z przyczyn obiektywnych spełnione – jest oczywiście sprzeczne z zasadą sprawiedliwości społecznej, rażąco niesprawiedliwe i nieakceptowalne.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., przyczyną kasacyjną nie jest – odczuwana zresztą subiektywnie i jednostronnie – sprzeczność z „zasadą sprawiedliwości społecznej”, a ewentualna oczywista zasadność skargi kasacyjnej, musi wynikać z oczywistej zasadności podniesionych w skardze podstaw kasacyjnych. Takiej zasadności skarżący jednak nie wykazał, deklarując nawet, że zasadność skargi nie wynika „z oczywistego naruszenia konkretnego przepisu prawa”. Wbrew tej deklaracji, akcentowana przez skarżącego niesprawiedliwość lub nieprawidłowość

orzeczenia musi wynikać z naruszenia konkretnego przepisu prawa pozytywnego; nie może być wynikiem subiektywnych ocen lub odczuć.

Należy przy tym pamiętać, że ocena naruszenia zasad współżycia społecznego (art. 5 k.c.) należy do sądów *meriti*. Sąd rozpoznający sprawę, oceniając zasadność roszczenia, ocenia też, czy korzystanie z niego nie narusza zasady współżycia społecznego. Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym ma ograniczone możliwości w tym zakresie; mógłby zakwestionować oceny Sądów *meriti* tylko wtedy, gdyby były rażąco błędne i krzywdzące. W tej sprawie jednak tak nie jest.

W judykaturze Sądu Najwyższego pojęcie „zasady współżycia społecznego” było omawiane i analizowane wielokrotnie, zwłaszcza wtedy, gdy Sąd Najwyższy – przed 1996 r., jako sąd rewizyjny – był także sądem *meriti*, w związku z czym rozstrzygał konkretne sprawy, a nie wyłącznie kwestie prawne. W zbiorach urzędowych „Orzecznictwo Sądu Najwyższego” od 1946 r. ukazało się około 150 orzeczeń dotyczących stosowania i wykładni art. 5 k.c. (przedtem art. 3 i 5 przepisów ogólnych prawa cywilnego).

W ostatnim 20-leciu Sąd Najwyższy – już jako kasacyjny – niejednokrotnie i jednoznacznie podkreślał, że w systemie kasacyjnym stosowanie wykładni i ocena klauzul generalnych, w tym zwłaszcza zasad współżycia społecznego, należy do sądów powszechnych, a ewentualne rozbieżności są naturalne i nieuniknione, każda sprawa jest bowiem inna i oparta na innym, wielokrotnie bardzo skomplikowanym podłożu faktycznym. Wyjaśnił również, że wielokierunkowość stosowania prawa oraz różnorodność ocen jest oczywista i nie stanowi samoistnej przyczyny kasacyjnej (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2015 r., III CSK 59/15, OSNC 2016, nr 2, poz. 29).

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.), o kosztach postępowania orzekając na podstawie art. 98 § 1 w związku z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c.